

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

รายการ (HS Code)	ก.ย. 61		ต.ค. 61			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ		มูลค่า	
	(ตัน)	(ล้าน USD)	(ตัน)	%Δ Y/Y	(ล้าน USD)	%Δ Y/Y
สินค้าเกษตรทั้งหมด	123,087.40	217	123,678.20	-9%	235	5%
ข้าว (1006)	31,061.40	35	37,555.10	-3%	42	27%
กุ้งแปรรูป (160521)	2,376.30	26	3,490.70	-16%	39	-7%
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง (0306)	1,691.40	18	2,716.90	-43%	30	-42%
ทูน่าแปรรูป (160414)	6,281.40	33	7,870.00	2%	37	-5%
อาหารสัตว์สำเร็จรูป (2309)	6,833.20	29	6,339.10	6%	31	29%
ยางธรรมชาติ (4001)	14,559.00	23	16,288.20	13%	26	4%
ทุเรียนสด (081060)	202.5	0.79	76.7	-12%	0.25	14%
ดอกไม้ตัดแต่งสด แห้ง (0603)	-	0.72	-	-	0.79	13%

ที่มา: Foreign Agricultural Service, United States Department of Agriculture

๒. สถานการณ์การนำเข้ายางพาราไทยสู่ประเทศสหรัฐฯ

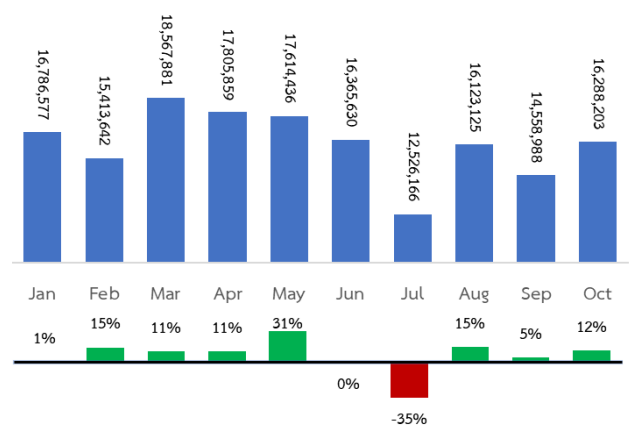
● ในปี ๒๕๖๑ (ม.ค. - ต.ค.) ประเทศไทยส่งยางธรรมชาติ (HS 4001) สู่สหรัฐฯ เพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับ ๒ รองจากประเทศอินโดนีเซีย มีปริมาณการส่งออกทั้งสิ้น ๑๖๒,๐๕๐ ตัน เพิ่มขึ้นกว่าช่วงเวลาเดียวกันกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ ๘ โดยการส่งออกมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม โดยมีค่าเฉลี่ยส่งออกเดือนละ ๑๖,๒๐๕ ตันต่อเดือน ไตรมาส ๒ ที่เป็นฤดูกาลที่มีการส่งออกมากที่สุด คิดเป็นมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น ๒๖๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ¹

● สินค้ายางธรรมชาติหลัก ๓ อันดับแรกของไทยที่ส่งออกไปสหรัฐฯ ประกอบด้วย

- ยางธรรมชาติที่กำหนดไว้ในทางเทคนิค TSNR ร้อยละ ๔๖
- ยางแผ่นรมควัน ร้อยละ ๔๔
- น้ำยางธรรมชาติ ร้อยละ ๑๐

● บริษัทผู้ซื้อสินค้ายางธรรมชาติจากไทยรายใหญ่ ปี ๒๕๖๑ ที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก มาจากกลุ่มอุตสาหกรรมยางรถยนต์ กลุ่มโลจิสติกส์ และกลุ่มบริษัทการค้า เป็นหลัก โดยส่วนใหญ่ผู้ซื้อจะรับซื้อจากผู้ผลิตที่ตนมีสัญญาด้วย โดยมีรายละเอียดบริษัท ดังนี้²

ปริมาณการส่งออกรายการยางธรรมชาติสู่สหรัฐฯ ปี 2561 (HS 4001)



¹ United State International Trade Commission (<https://www.usitc.gov/>)

² Panjiva - Global Trade Insights — Panjiva (<https://panjiva.com/>)

Top Buyer HS 4001 From Thailand Year 2018		
Consignee Name	Industry	KG
Michelin North America Inc.	Motor Vehicle Tires	69,451,362
V Alexander Co Attn Vanessa	Logistics	29,604,834
Unknown Consignee		14,954,935
Centrotrade Minerals And Metals	Trading Company	12,364,595
Rcma Americas Inc.	Logistics	8,003,780
Bridgestone Americas Tire	Motor Vehicle Tires	7,202,939
Goodyear Tire & Rubber Co.	Motor Vehicle Tires	4,826,780
Dhl Global Forwarding Charleston	Logistics	3,113,600
Continental Tire The Americas Llc	Motor Vehicle Tires	3,025,248

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

๓.๑ ตลาดสินค้าใหม่

จากการประชาสัมพันธ์สินค้าที่ได้จากรังไหม อาทิ ผ้าไหม ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางค์สกัดจากรังไหมและโปรตีนรังไหม และชาใบหม่อน โดยการอนุเคราะห์การจัดหาจากกรมหม่อนไหม ในงาน Thai National Day 2018 เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อสำรวจตลาดถึงความรับรู้ของผลิตภัณฑ์ไหม ภายในงานมีตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายประเทศเข้าร่วม ซึ่งให้ความสนใจผลิตภัณฑ์ไหมเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่เคยเห็นผลิตภัณฑ์บางชนิดมาก่อน เช่น สบู่รังไหมขัดหน้าซึ่งทำด้วยรังไหม และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสารสกัดโปรตีนจากรังไหมมีประโยชน์และอ่อนโยนต่อผิว

ข้อสังเกต สินค้าเครื่องสำอางค์จากโปรตีนรังไหมถือเป็นสินค้าประเภทสินค้าเปลือกที่มีศักยภาพในการยกระดับสินค้าให้มีราคาสูงขึ้น โดยคาดว่ากลุ่มสุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรีที่ให้ความสำคัญกับการดูแลผิวพรรณโดยใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติจะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการซื้อสินค้าประเภทดังกล่าว เนื่องจากโปรตีนไหมได้รับการยอมรับว่ามีความอ่อนโยนและมีคุณสมบัติที่คล้ายกับโปรตีนของมนุษย์จึงไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้ ซึ่งปัจจุบันผู้ผลิตเครื่องสำอางค์ส่วนมากยังคงใช้โปรตีนที่ได้จากปลาซึ่งมีโมเลกุลที่ต่างจากผิวของมนุษย์ จึงสร้างความเสี่ยงให้เกิดอาการแพ้ได้ง่าย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่กรมหม่อนไหมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า รังไหมของไทยซึ่งมีสีเหลืองนั้นเป็นตัวแสดงว่ามีโปรตีนสูงกว่ารังไหมของประเทศอื่นซึ่งมีสีขาว จึงน่าจะเป็นจุดขายที่สำคัญ ทั้งนี้ หากมีการสนับสนุนและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย มีตรารับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ มีคำบรรยายเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการส่งออก มีการใช้ฉลากให้ถูกรูปแบบตามที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนด และประชาสัมพันธ์ที่ดี ย่อมมีช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มตลาดบนหรือตลาดที่มีผู้มีกำลังซื้อสูงในประเทศแถบทวีปอเมริกาเหนือ ทั้ง สหรัฐฯ และ แคนาดา ที่มีอยู่มาก

๓.๒ การส่งออกผลไม้ฉายรังสี ปี ๒๕๖๑

ตัวแทนผู้ส่งออกโครงการส่งออกผลไม้ฉายรังสีสหรัฐฯ (Preclearance Program) รายงานว่าการส่งออกผลไม้ภายใต้โครงการฯ ประจำปี ๒๕๖๑ มีระยะการส่งออกเพียง ๕ เดือน (เม.ย. - ส.ค.) โดยผลไม้ที่ส่งออกประกอบด้วย มังคุด มีปริมาณการส่งออกทั้งสิ้น ๒๙๗,๗๒๔ กิโลกรัม ลดลงกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ ๔๐ ด้วยสาเหตุจาก ผลผลิตมังคุดในประเทศไทยลดลงตามธรรมชาติของต้นมังคุดที่เกิดขึ้นทุก ๓ - ๕ ปี และปริมาณฝนที่ตกหนักในฤดูกาลผลิต แต่อย่างไรก็ตาม คาดว่าในปี ๒๕๖๒ จะมีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผลผลิตมังคุดฤดูหนาวจากภาคใต้ในเดือน มกราคม - มีนาคม และผลผลิตจากภาคตะวันออกในช่วงเมษายน จนถึงกันยายน

ข้อสังเกต

- ปัจจุบันมีการส่งออกผลไม้ภายใต้โครงการผลไม้ฉายรังสีเพียง ๑ ชนิดจากทั้งหมด ๗ ชนิดที่ได้รับอนุญาตนำเข้าสหรัฐฯ สาเหตุจากปัญหาคุณภาพผลไม้ภายหลังจากการฉายรังสี และสารเคมีตกค้างในผลไม้สูงกว่าที่สหรัฐฯ กำหนด อย่างไรก็ตามในปี ๒๕๖๒ ตัวแทนผู้ส่งออกแจ้งว่ามีกลุ่มผู้ส่งออกมีความพยายามที่จะส่งออกลำไยปลอดสารพิษสหรัฐฯ ปัจจุบันอยู่ในช่วงการเตรียมการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการฉายรังสีก่อนการส่งออก

- ประเทศเม็กซิโกมีการส่งออกมังคุดสู่สหรัฐฯ ในช่วงฤดูร้อน โดยในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ พบการจำหน่ายมังคุดจากเม็กซิโกในซูเปอร์มาร์เก็ตคนเอเชีย ณ เมือง San Gabriel มลรัฐแคลิฟอร์เนีย จำหน่ายโดยบริษัท Abeedo ในราคา ๘.๙๙ เหรียญสหรัฐฯ/ปอนด์³

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

๔.๑ สหรัฐฯ ประกาศเรียกเก็บสินค้าผัก Romaine Lettuce เนื่องจากการปนเปื้อนของเชื้อ E. Coli⁴

หน่วยงาน Centers for Disease Control and Prevention (CDC) และหน่วยงาน Food and Drug Administration (FDA) ประกาศเตือนผู้บริโภคสหรัฐฯ และร้านอาหารการจำหน่าย เสริฟ และบริโภคน ผัก romaine lettuce ที่ปลูกในเขต Central Coastal ของรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือและตอนกลาง เนื่องจากการปนเปื้อนของสาร E. coli O157:H7 ซึ่งมีผู้ป่วยจากสารดังกล่าวจำนวน ๔๓ คน ใน ๑๒ รัฐทั่วประเทศ ทั้งนี้ ภาวะการระบาดของเชื้อ E. coli ครั้งนี้ คาดว่าเป็นสายพันธุ์ที่แตกต่างจากเหตุการณ์ระบาดเมื่อปี ๒๕๖๐ และช่วงฤดูใบไม้ผลิของปี ๒๕๖๑ โดย CDC และ FDA อยู่ระหว่างการดำเนินการสืบสวนแหล่งที่มาและสาเหตุของการแพร่เชื้อดังกล่าว และอยู่ระหว่างการจัดทำลากลำคำแนะนำร่วมกับผู้ผลิตเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อควรปฏิบัติสำหรับการรับมือการแพร่ระบาดของเชื้อนี้

๔.๒ สหรัฐฯ ประกาศเรียกเก็บสินค้าเนื้อวัวสด เนื่องจากการปนเปื้อนของเชื้อ Salmonella และ เชื้อ E. Coli

สหรัฐฯ ได้ทำการเรียกคืนเนื้อวัวสดครั้งใหญ่ที่สุด โดยหน่วยงาน Food Safety Inspection Service ประกาศเรียกคืนเนื้อวัวสดจำนวน ๑๒,๐๙๓,๒๗๑ ปอนด์ ผลิตโดยบริษัท JBS Tolleson, Inc. (โรงงานหมายเลข Est. 267) ซึ่งคาดว่าจะมีการปนเปื้อนของเชื้อ Salmonella โดยได้มีการประกาศเรียกคืนสินค้าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ได้มีการเรียกคืนสินค้าอีกครั้งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อดำเนินการสืบหาต้นเหตุการแพร่ระบาดของเชื้อดังกล่าว โดยผู้ได้รับเชื้อจะมีอาการท้องร่วง ปวดบิด มีไข้ ภายใน ๑๒ – ๑๗ ชั่วโมงหลังจากการรับประทานอาหารที่มีการปนเปื้อน และจะแสดงอาการประมาณ ๔ – ๗ วัน ซึ่งส่วนมากสามารถหายได้เอง อย่างไรก็ตาม หน่วยงาน FSIS จัดให้มีสายด่วนสายตรงเพื่อตอบคำถามตลอด ๒๔ ชั่วโมงในรูปแบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ ในเดือนพฤศจิกายน ได้มีการเรียกคืนสินค้าเนื้อวัวสดดิบผลิตโดย บ.เดียวกันเนื่องจากการปนเปื้อนของสาร E. Coli จำนวนกว่า ๙๙,๒๖๐ ปอนด์ ส่งผลให้บริษัทคู่แข่ง เช่น บริษัท Cargill Meat Solution, Wichita และ Kans ถูกเรียกสินค้าเนื้อวัวคืนในเดือนสิงหาคม และกันยายน ๒๕๖๑⁵

ข้อสังเกต สหรัฐฯ มีการจัดทำระบบการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโรคในอาหารโดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยหากพบว่าสินค้ามีปัญหาจะทำการเรียกเก็บทันที นอกจากนี้ ยังมีการให้ความรู้ประชาชนถึงอาการของโรค วิธีการแก้ไขปัญหา การป้องกันการติดเชื้อ ซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ จึงเห็นได้ว่าสหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความปลอดภัยของอาหารและมาตรฐานสินค้าอย่างเข้มงวดทั้งภายในและต่างประเทศ ดังนั้น ผู้ส่งออกไทยควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามระเบียบที่สหรัฐฯ กำหนด เพื่อป้องกันการปฏิเสธสินค้านำเข้าจากไทยและลดความเสียหายเชิงพาณิชย์ระหว่างประเทศ

๕. เรื่องอื่นๆ

๕.๑ สหรัฐฯ – จีนตกลงยุติการทำสงครามการค้า ๙๐ วัน

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ และผู้นำจีนได้บรรลุข้อตกลงยุติการทำสงครามการค้าเป็นเวลา ๙๐ วัน ณ การประชุมสุดยอดผู้นำ G-20 (The Group of 20 Summit) เมือง Buenos Aires ประเทศอาร์เจนตินา โดยประธานาธิบดีทรัมป์ตกลงที่จะเลื่อนแผนการขึ้นภาษีกับสินค้าจีนจำนวน ๒๐๐ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่ผู้นำจีนตกลงที่จะซื้อสินค้าเกษตร พลังงาน สินค้าอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ที่ยังไม่ได้อยู่ในข้อตกลงด้านภาษีที่ผ่านมาเพื่อลดการขาดดุลภาษีการค้าของสหรัฐฯ ที่มีต่อจีน⁶

ผลที่เกิดจากการเจรจา⁸

๑. หลังสหรัฐฯ – จีนบรรลุข้อตกลงชั่วคราวดังกล่าว ส่งผลให้ตลาดการซื้อขายหุ้นในเอเชียมีจำนวนที่สูงขึ้น และส่งผลให้มูลค่าราคาหุ้นสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น

³ รายงานการสำรวจตลาดสินค้าผลไม้ของฝ่ายการเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส

⁴ <https://www.cdc.gov/media/releases/2018/s1126-ecoli-romaine-lettuce.html>

⁵ <https://www.fsis.usda.gov/wps/portal/ffsis/topics/recalls-and-public-health-alerts/recall-case-archive/archive/2018/recall-085-2018-EXP-release>

⁶ <http://fortune.com/2018/12/04/ground-beef-recall-expansion-salmonella-fears/>

⁷ <http://time.com/5468842/united-states-china-trade-war-cease-fire/>

⁸ <https://www.cnbc.com/2018/12/03/us-china-trade-war-still-on-despite-trump-xi-90-days-truce-experts.html>

๒. ผู้เชี่ยวชาญต่างแสดงท่าทีที่ไม่แน่ใจว่าการเจรจาการค้าระหว่างเวลา ๙๐ วัน จะประสบความสำเร็จ ซึ่ง Dutch bank ING เห็นว่าการเจรจาที่แท้จริงน่าจะใช้เวลามากถึง ๑ ปี

ข้อสังเกต

แม้ประธานาธิบดีทรัมป์จะประกาศชัยชนะถึงการบรรลุข้อตกลงยุติสงครามการค้ากับจีนชั่วคราว แต่ข้อตกลงดังกล่าวดังไม่มีการตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน โดยสื่อฝ่ายจีนได้รายงานข้อมูลบางส่วนไม่ตรงกับสหรัฐฯ เช่น ข้อตกลงยกเลิกภาษีนำเข้ารถยนต์สหรัฐฯ ไปยังจีน หรือข้อตกลงที่สหรัฐฯ อ้างว่าจีนรับรองที่จะพิจารณาข้อตกลง Qualcomm-NXP ที่ยังไม่ผ่านการพิจารณา เป็นต้น โดยข้อตกลงดังกล่าวไม่ปรากฏในคำแถลงของจีน⁹ กอปรกับการจับกุมผู้บริหารระดับสูงของบริษัทผลิตอุปกรณ์สื่อสาร Huawei ตามหมายจับและการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหรัฐฯ อาจสร้างความรอยแตกกว้างต่อข้อตกลงยุติสงครามการค้าชั่วคราวระหว่างสหรัฐฯ - จีน อย่างไรก็ตาม ยังถือเป็นโอกาสที่ดีของไทยในการส่งสินค้าทดแทนให้แก่จีน เช่น สินค้าเกษตรที่จีนยุติการสั่งซื้อจากสหรัฐฯ นอกจากนี้ ไทยควรศึกษากลยุทธ์การเจรจาระหว่างสหรัฐฯ - จีน เพื่อปรับใช้กับการเจรจาระหว่างสหรัฐฯ - ไทยต่อไป

⁹ <https://www.cnbc.com/2018/12/03/trump-xi-trade-deal-what-chinese-state-media-is-saying.html?recirc=taboolainternal>